

SERGIU RĂDĂUȚANU, ACAD. PROF.UNIV.DR.HAB.
– PRIMUL RECTOR AL UNIVERSITĂȚII TEHNICE A MOLDOVEI

Acum 55 de ani în urmă a avut loc unul din cele mai importante evenimente din viața mea, când în anul 1966, după absolvirea Școlii Internat din or. Cahul (actualmente Liceul Teoretic „A.I. Cuza”) cu medalie de argint, am fost îndrumat de iubitul meu învățător de fizică Alexandru Bălănescu (Eminent al Învățământului Public din fosta URSS, decorat cu Ordinul „Znak Pochyota”) să-mi depun actele la Institutul Politehnic din Chișinău (actualmente

Universitatea Tehnică a Moldovei), pentru a susține examenele de admitere la această instituție nou fondată (a. 1964), al cărei primul Rector era și fondatorul ei doctor, prof. Sergiu Rădăuțanu. Visul meu s-a realizat. Eu am devenit de la 1.09.1966 student al acestei prime instituții de învățământ superior tehnic. Imediat după înmatriculare, la 31.08.1966, sub conducerea domnului rector S. Rădăuțan, a fost organizată pe Piața Biruinței (actualmente Piața Marii Adunări Naționale) întâlnirea studenților înmatriculați la anul întâi de studii (balul bobocilor) cu administrația și

*Rectorul S. Rădăuțanu salută călduros studenții
anului I. 31.08.1966. Piața Biruinței.*

profesorii institutului, unde domnul Rector a vorbit despre perspectiva de dezvoltare a IPC din Chișinău (actualmente UTM) și rolul inginerilor în dezvoltarea Economiei Naționale a Republicii Moldova. Iar în toamna a. 1967 (deja eram studenți la anul doi de studii și lucram la culesul strugurilor în r. Hâncești) a fost organizată întâlnirea cu primul

cosmonaut din lume Iurie Gagarin, după care s-au desfășurat un șir de activități de cercetare științifică în Cosmos.

Am avut marea fericire ca în a.1971 să absolvesc cu mențiune (diploma roșie pe atunci) facultatea de Mecanică, specialitatea „Tehnologia Construcției de Mașini, Mașini-Unelte și Scule Așchietoare”, ai cărei decani pe parcurs au fost: dr. conf.univ. A. Marinciuc (1966 - 1967) și dr. conf.univ. Constantin Glușco (1967 - 1971), iar șef de catedră „Mașini-unelte și Scule” - dr. conf.univ. Viorel Gologan.

Îmi aduc aminte foarte bine cum pe atunci (în iulie 1971) a avut loc repartizarea la locurile de muncă vacante a tinerilor absolvenți ingineri-mecanici: toți absolvenții noștri (3 grupe la specialitatea TCM) erau incluși într-o listă după notele acumulate în ordinea descrescătoare (eu, personal, am fost al doilea, iar prima a fost colega mea Olga Cacialovscaia, care avea în anexă la diplomă doar note de "5" pe linie).

În componența nominală a Comisiei de repartizare la locurile de muncă intrau: rectorul S. Rădăuțanu, membru corespondent AȘ a RSSM; decanul Facultății de Mecanică C. Glușco, dr. conf.univ.; prorectorul pentru studii V. Târziu, dr. conf.univ.; prorectorul pe știință dr.conf. I. Valuță; secretarul organizației de partid conf.dr. A. Cojuhari; dr.conf. univ.; șeful de catedră V. Gologan, dr. conf.univ.; secretarul Comisiei de susținere a tezelor de diplomă V. Șestacov.

Când am intrat la Comisia de distribuire mi s-a dat citire unei caracteristici personale, la care președintele Comisiei, rectorul IPC „S. Lazo”, membru corespondent al AȘ a RSSM, S. Rădăuțanu m-a întrebat, dacă am făcut vreo alegere prealabilă a viitorului loc de muncă. Răspunsul meu a fost că a-și dori să-mi leg destinul cu vreo uzină de construcții de mașini din or. Chișinău. Mă gândeam mai mult din motivul că la o întreprindere aș putea obține mai ușor un apartament (deja eram căsătorit cu o domnișoară simpatică, Eugenia Tihon și ea, fiind absolventă a IPC „S. Lazo” (a. 1971), facultatea de Tehnologie, specialitatea „*Tehnologia Conservării*”). Însă am intrat la Comisie cu un gând, dar am ieșit cu altul și foarte profund convins de propunerea dlui rector acad. S. Rădăuțanu: „*Institutul nostru nou format (a. 1964) se află într-o perioadă de întemeiere și are o stringentă nevoie de cei mai buni tineri specialiști (ingineri) absolvenți, care să fie implicați în cercetare pentru a deveni cadre științifico-didactice de cea mai înaltă performanță și să poată pe viitor cu încredere să pregătească ingineri de cea mai înaltă calificare, în primul rând, pentru Republica Moldova. Credem, că D-voastră ați putea fi una din acele persoane, care ar face față acestor rigori ale momentului. Cu atât mai mult că pe parcursul anilor de studenție la catedra de profil MUS v-ați preocupat și de cercetări științifice. Știu că aveți deja publicat și un articol științific, iar proiectul de diplomă al Dumneavoastră cu elemente de cercetări științifice a fost apreciat la cel mai înalt nivel de șeful de catedră „Teoria așchierii metalelor” a Institutului de Aviație din Ufa, Bașchiria A.D. Macarov, doctor habilitat în științe tehnice, membru corespondent al Academiei de Științe a URSS (conducător al proiectului de diplomă a fost l. sup. Efim Ojog, care își făcea teza de doctor la această catedră sub conducerea m. cor. A. D. Macarov – n.n.). Mai cunoaștem, că m. cor. A. D. Macarov v-a propus, după susținerea tezei de diplomă să lucrați la catedră MUS de la Institutul nostru un an de zile și după aceasta să veniți la catedra dumnealui să faceți teza de*

doctor sub conducerea Domniei sale. Cu atât mai mult că Dumneavoastră practicați însuși și cunoașteți toate metodele de experimentări în domeniul Așchierii Metalelor, iar după susținere să vă întoarceți la Institutul nostru și să vă prelungiți activitatea pedagogică și de cercetare științifică. Iar în privința apartamentului considerăm că pentru început am putea rezolva temporar această problemă, alocându-vă o odaie în căminul nr. 1 al Institutului, unde veți putea locui împreună cu soția”. Astfel, rectorul S. Rădăuțanu mi-a pecetluit soarta, în acest an împlinindu-se 50 de ani de activitate în Institutul Politehnic din Chișinău (astăzi Universitatea Tehnică a Moldovei).

Apăruse însă o altă problemă. În acel an nu era prevăzut nici un loc de muncă în Chișinău pentru repartizare la specialitatea „*Tehnologia Conservării*”, pe care a obținut-o soția mea. Și această problemă la intenția rectorului a fost rezolvată datorită intervenției decanului Facultății de Mecanică dlui C. Glușco și a Facultății de Tehnologie dlui G. Pavlov, cărora le-am rămas recunoscători pe parcursul întregii vieți.

Așa s-a început activitatea mea de pedagog-cercetător. Dl Rector, m.cor. S. Rădăuțanu, om cu renume științific deja bine cunoscut, la 9 decembrie 1971 a invitat toți tinerii de la IPC să asiste la susținerea tezelor de doctorat ale discipolilor săi: Mihail Ichizli și Viorel Trofim. Acest eveniment a avut loc în sala de festivități din blocul 2 de studii de pe str. Kiev (astăzi 31 August), unde noi, cei tineri, în premieră am sesizat pe viu această procedură foarte interesantă și care ne-a impresionat foarte mult.

În cuvântarea sa, în calitate de conducător la teze, dl rector S. Rădăuțanu s-a adresat către toți tinerii din sală să urmăim aceste evenimente prin realizarea și susținerea de către noi a viitoarelor teze, deoarece Dumnealui era încrezut că așa va fi în viitorul apropiat IPC (actualmente UTM). Dacă acum ar fi fost alături de noi, s-ar fi bucurat foarte mult că visurile sale se realizează pe an ce trece. Vreau să menționez, că dl dr. conf.univ. Viorel Trofim ulterior a susținut și teza de doctor habilitat, la care a asistat și subsemnatul.

Am trecut prin multe situații bune și mai puțin bune, însă sunt mulțumit de ceea ce am realizat în viață. Pe parcursul carierei mele de activitate am avansat în funcții, de la lector asistent până la profesor universitar, am susținut tezele de doctor (Universitatea Agrară din Chișinău) și doctor habilitat (Universitatea Tehnică a Moldovei), am suplinat posturile de conferențiar, profesor universitar, prodecan, decan al Facultății de Pregătire a Contingentului Studentesc al IPC „*S. Lazo*”, șef de departamente, iar actualmente – de director al Școlii doctorale „*Inginerie Mecanică și Civilă*”. Pe parcursul acestor ani de activitate la UTM am reușit să cresc 4 doctori

și un doctor habilitat în științe inginerești. Și toate acestea le datorez și îndemnului primului meu rector S. Rădăuțanu, care mi l-a dat la repartizarea la locurile de muncă (iulie 1971).

Mă mândresc foarte mult că în cărticica mea de muncă am o singură înscriere: angajat la IPC „S. Lazo” (actualmente, UTM) – din 01.09.1971, prin ordinul rectorului S. Rădăuțanu, unde activez și astăzi. Acest lucru îl datorez mai întâi de toate primului rector acad. S. Rădăuțanu, prezicerile căruia s-au adevărit prin faptul, că am ajuns la acest statut profesional, eu și alți colegi de ai mei, absolvenți ai IPC „S. Lazo”, printre care și al patrulea rector al UTM acad. Ion Bostan, actualmente Directorul Centrului Național „Tehnologii Spațiale”.

Cu siguranță, că primul rector acad. S. Rădăuțanu mereu va rămâne PRIMUL, cel, care a fost și este și în prezent pentru noi, urmașii săi, un exemplu de urmat, OM cu literă mare, savant recunoscut în toată lumea, conducător de elită al tezelor de doctorat (sub conducerea sa au fost susținute 60 de teze de doctor 12 teze de doctor habilitat, un adevărat patriot al Neamului nostru.

Sperăm că amintirile despre acest Om mare vor rămâne în Istoria Universității Tehnice a Moldovei, inclusiv, prin amplasarea portretelor celor patru foști rectori, de exemplu, în Sala Senatului, primul dintre care ar fi fondatorul UTM (fost IPC „S. Lazo”), academician Sergiu Rădăuțanu.

Sunt sigur, că tot ce s-a realizat la Universitatea Tehnică a Moldovei până în prezent cu demnitate va fi continuată și mai departe de conducerea actuală a Universității, dornică de a moderniza învățământul ingineresc, racordându-l la cerințele moderne europene, iar absolvenții și conducerea acestei Instituții prestigioase vor face totul pentru aceasta.

Petru Stoicev
prof.univ.dr.hab.
Directorul Școlii Doctorale „Inginerie Mecanică și Civilă”,
Absolvent promoția 1971